Kirjatiivistelmä

Häiriö? – näkökulmia työrauhan säröihin koulussa

Maija Lanas & Tomi Kiilakoski toim. (2022) Vastapaino

Kirjan sisällöstä

MITÄ KIRJA KÄSITTELEE?

Kirjassa perehdytään erilaisten tieteenalojen kautta koulussa ilmenevien häiriöiden taustaan. Näillä häiriöillä tarkoitetaan esimerkiksi häiriökäytöstä oppitunneilla, kiusaamista, rasismia, digitalisoitumista sekä vertaissuhteita ja niissä ilmeneviä ongelmia. Teoksessa on siis eri kirjoittajien julkaisuja, joissa tutkitaan laajalla skaalalla näitä yhteiskunnallisiakin ilmiöitä. Artikkelit ovat kirjoitettu erilaisten tieteenalojen kannalta, ja mukana on esimerkiksi nuorisotieteiden näkökulma.

KENELLE SUOSITTELISIN?

Suosittelisin kirjaa jokaiselle, joka haluaa ymmärtää, mitä käytöksen takana on. Lisäksi se antaa kattavaa ymmärrystä aikamme yhteiskunnallisesta tilanteesta, ja sen vaikutuksesta kouluun. Suosittelisin erityisesti kasvatustyöhön mahdollisesti kyynistyneelle henkilölle silmiä avartavaksi lukukokemukseksi.

Oivallukset

HÄIRIÖN MERKITYS JA TAUSTA

Kirjassa mainittu “kasvatuksen tehtävä on kuitenkin auttaa ihmisiä elämään maailmassa, joka on elämisen arvoinen”. Antoi hyvää näkökulmaa siihen, ettei pointtina ole mahdollisimman häiriötön kouluarki, vaan kokonaisvaltainen hyvinvoinnin tukeminen ja häiriöiden taustojen selvittäminen. Käytännössä häiriöiden taustasyihin puuttumisella lisätään hyvinvointia ja voidaan samalla nostaa pinnalle tärkeitä, koko ryhmää koskettavia teemoja. Häiriö voi olla siis merkittävä, kun sen taustan selvittää.

VERTAISKEHÄN HUOMIOINEN

Antoi ajattelemista siihen, että vertaiskehän tukemiseen on vaadittava aikaa. Lisäksi kiinnitti huomiota siihen, että joskus vertaiskehällä asiat voivat varsinkin nuorten keskuudessa eskaloitua todella pahoiksi. Tärkeintä vertaiskehän tukemisessa onkin siis ennaltaehkäisy. Kiinnostavaa oli myös yläkoulun opettajien suhtautuminen negatiivisesti nuorten vertaissuhteisiin. Myös “huonon seuran” on todettu tukevan nuoren sosiaalista hyvinvointia. On siis ehkä hieman ristiriitaista, että miten nuoren huonoja vaikutteita antavan seuran ottaisi esille.

DIGITALISAATION NEGATIIVISET VAIKUTUKSET

Digitalisaation huonoja puolia oli tuotu hyvin esille kirjassa. Näitä ei yleensä julkisessa keskustelussa nää. Mieleeni jäi esimerkiksi wilma-merkinnän elämän jatkuminen, jos sen julkaisee someen. Lisäksi merkinnöillä “leveily” on ilmiö, jonka olen myös itse huomannut arkielämässä. Lisäksi kirjassa kerrottiin avoimesti laitteiden epätarkoituksenmukaisesta käytöstä myös koulun laitteilla. Tämä linkittyi hyvin siihen, miten laitteiden välityksellä yhteiskunnan ilmiöt voivat seurata myös kouluun. Toinen pointti kyseisestä aiheesta oli nuorten mediakulttuurin kopioimisesta kouluun. Huomasin itse tämän mok-johdannossa, jossa jokin mediakulttuureihin liittyvä tehtävä oli jopa minun mielestäni kiusallinen, joten voi vaan kuvitella, että mitä se on yläastelaiselle. Näin ollen koulussa voidaan siis myös teetättää normaaleja esitelmiä, kopioimatta nuorten kulttuuria.

Näitä jäin pohtimaan

Kirjassa puhutaan, että häiriökäytös häiritsee niitä, kenellä on valtaa. Mielestäni esimerkiksi oppitunnin häiritseminen häiritsee kaikkia ympärillä olijoita. Onko kaikilla siis luokkahuoneessa valtaa tässä tilanteessa?

On tutkittu, että nuorten vertaissuhteissa helposti negatiiviset tavat tarttuvat, mutta toisaalta näihin suhteisiin ei tulisi kirjan mukaan puuttua sanomalla jonkun olevan “huonoa seuraa”. Miten tilannetta tulisi hoitaa?